

HZN **e** glasilo

Broj 6/2020

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

QR semafor za zaustavljanje širenja COVID-19

Norme za sigurnost

 HZN

Članovi
HZN-a

Tek objavljena norma omogućuje smanjenje posljedica sudara u vlakovima

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa
stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 12. 2020.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802 Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 6095 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Igor Božičević, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gačeša-Morić, Boro Jandrijević, Vladimir Jaram, Igor Božičević
Lektura:	Ivana Canosa
Korektura:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Izlazi:	mjesečno
Datum objave:	2020-6-30

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normiranih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U ovome broju HZN e-glasila, možete u našim stalnim prilogima pročitati o zbivanjima u HZN-u te regionalnim i međunarodnim normizacijskim organizacijama. U vijestima iz HZN-a, nalazi se naš stalni prilog o članovima HZN-a..

U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija, u ovome broju donosimo iz IEC-a prilog Norme za sigurnost o tome kako norme pomažu u očuvanju povjerljivosti podataka i funkcioniranju operativnih tehnologija. Tu je i prilog o izradi norme za smanjenje pogrešaka u prepoznavanju lica.

Iz ISO-a donosimo prilog QR semafor za zaustavljanje širenja bolesti COVID-19. Hangzhou, jedan od najvećih gradova u Kini, razvio je normu koja će pomoći u sprječavanju širenja koronavirusa na početku oporavka ljudi i gospodarstva, te prilog *Ocjena sukladnosti – pametnome dosta*. Dokazivanje da vaš proizvod, usluga ili sustav ispunjava zahtjeve norme povećava povjerenje dionika i pomaže u ostvarenju usklađenosti s propisima. Upravo je izmijenjena međunarodna norma za nazive i definicije u području ocjenjivanja sukladnosti.

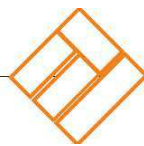
U novostima iz CEN-a i CENELEC-a donosimo vijesti o tek objavljenoj normi EN 15227:2020 'Railway applications - Crashworthiness requirements for rail vehicles' koja omogućuje smanjenje posljedica sudara u vladovima te će tako putovanje željeznicom po Europi bit će još sigurnije. U području ekološkog dizajna i energetskih oznaka, CEN i CENELEC izrađuju novi niz normi EN 62552 o kućanskim rashladnim aparatima kojima se mjeri energetska učinkovitost raznih proizvoda koji upotrebljavaju energiju u odnosu na zahtjeve za pojedine proizvode.

Iz ETSI-ja tu je vijesti o novoj ETSI-evoj skupini koja izrađuje normizacijski okvir za sigurne sustave praćenja blizine zaražene osobe koji se temelje na pametnom telefonu, kao pomoć u prekidanju lanaca prijenosa bolesti COVID-19.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 6/2020

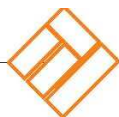

Proslov	2
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	4
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• Norme za sigurnost	6
• 84. opća skupština IEC-a, Ženeva, Švicarska	8
• U izradi je norma za smanjenje pogrešaka u prepoznavanju lica	9
ISO	
• QR semafor za zaustavljanje širenja COVIDA-19	12
• Ocjena sukladnosti – pametnom dosta	14
CEN i CENELEC	
• Tek objavljena norma omogućuje smanjenje posljedica sudara u vlakovima	15
• Novi niz normi EN 62522 o kućanskim rashladnim aparatima	17
ETSI	
• Nova ETSI-jeva skupina izrađuje normizacijski okvir za sigurne sustave praćenja blizine zaražene osobe koji se temelje na pametnom telefonu, kao pomoć u prekidanju lanca prijenosa bolesti covid-19	19

Naslovnica: *Priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A46)

ISSN 1847-4217

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja lipnja 2020 godine.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2020-03-30	2020-06-16
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	9	9
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	9	9
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	154	153
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	21	21
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	9	10
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	19	19
Fizičke osobe – pojedinci	18	19
Obrt – fizičke osobe	3	3
Tijela državne uprave	24	25
Ukupno redovnih članova	254	256
Ukupno članova HZN-a	263	265

Dobrodošli u sustav komentiranja nacrtu normala!

1
Pretraživanje

Pronađite nacrtu bitne za vaše poslovanje ili grane djelatnosti pomoću dorađe fraze za pretraživanje

2
Čitanje

Pročitajte i ocijenite postojali nacrt norme te izrazite kako bi on mogao utjecati na Vas i Vaše poslovanje

3
Komentiranje

Komentirajte nacrt norme i sudjelujte u raznim oblikovanju

4
Obavijest kolegama

Omogućujemo vam da jedinstveno podijelite nacrt i komentare s kolegama

ODLUKE UPRAVNOG VIJEĆA VEZANE UZ ČLANSTVO U HZN-U

NOVI ČLANOVI

Vrsta članstva: REDOVITO ČLANSTVO

Prihvaćaju se prijave za članstvo u Hrvatskom zavodu za norme pristigle u vremenskom razdoblju od 20. ožujka 2020. godine do 10. lipnja 2020. godine.

	Pravna/fizička osoba	Mjesto
1.	Emil Dumić (fizička osoba)	Zagreb
2.	Društvo sudskih tumača i prevoditelja	Zagreb

Prihvaćanje prijave za suradnju s Hrvatskim zavodom za norme

Prihvaća se prijava za suradnju tijela državne uprave s Hrvatskim zavodom za norme pristigla u vremenskom razdoblju od 20. ožujka 2020. godine do 10. lipnja 2020. godine.

	Tijelo državne uprave	Mjesto
1.	Državni inspektorat	Zagreb

PRESTANAK ČLANSTVA

Donosi se Odluka o prestanku članstva u Hrvatskom zavodu za norme na vlastiti zahtjev člana pristigao u vremenskom razdoblju od 20. ožujka 2020. godine do 10. lipnja 2020. godine.

	Pravna/fizička osoba	Mjesto
1.	Odašiljači i veze d.o.o.	Zagreb

Oslobađanje od plaćanja članarine za 2020. godinu

Donosi se Odluka o oslobađanju od plaćanja članarine za članstvo u Hrvatskom zavodu za norme na vlastiti zahtjev člana pristigao u vremenskom razdoblju od 20. ožujka 2020. godine do 10. lipnja 2020. godine.

	Pravna/fizička osoba	Mjesto
1.	Hrvatski Crveni križ	Zagreb

Norme za sigurnost

Norme pomažu u očuvanju povjerljivosti podataka i funkcioniranju operativnih tehnologija

Piše: Antoinette Price

Dok se svijet pokušava prilagoditi životu tijekom pandemije bolesti COVID-19, velika je potreba za upotrebom tehnologije u radu, obrazovanju i zdravstvu radi pomoći pacijentima i zaštite zdravstvenih radnika.

Norme pomažu da IT i OT okruženje ostane sigurno i funkcionalno

Tehnologija je povezana s mnogim aspektima našeg života i stvara ogromne količine podataka. Statistike pokazuju da trenutno 3,5 milijardi korisnika upotrebljava pametni telefon za slanje poruka, učitavanje videosadržaja i fotografija te druge aplikacije koje stvaraju podatke. Upotrebljavamo medicinske uređaje za praćenje svog zdravlja. Prikupljeni podaci pohranjuju se i mogu se podijeliti sa zdravstvenim radnicima i upotrebljavati za istraživanja. Putem interneta obavljamo kupovinu, rezervacije i financijske transakcije. Kako bismo mogli sve to obavljati, moramo imati dovoljno povjerenje u tehnologiju da bismo joj povjerali svoje osobne podatke.

Nadalje, vlasti, poslovni subjekti i industrija sve više primjenjuju analitiku podataka kako bi unaprijedili svoje proizvode i usluge. Prema [izvještaju](#) tvrtke IDC, prihodi analitike velikih količina podataka i poslovne analitike (BDA) iznosit će 2022. godine 274,3 milijarde USD. U njemu se ističe da su trenutačno najveći ulagači u rješenja BDA bankarstvo, komadna proizvodnja, profesionalne usluge, procesna proizvodnja te savezne/centralne vlasti.

Raste zabrinutost oko čitavoga životnog ciklusa podataka, uključujući kvalitetu podataka, kako se stvaraju, pohranjuju, dijele, tko im može pristupiti i kako se smiju upotrebljavati, pa je nužno osigurati njihovu privatnost i sigurnost.

Osim toga, transakcije putem interneta omogućuju ljudima da posluju s ljudima iz cijelog svijeta. Zbog toga postoji sve veći broj propisa kojih se moramo pridržavati, kao što je Opća uredba o zaštiti podataka Europske unije (GDPR) i Zakon o zaštiti privatnosti potrošača države Kalifornije (CCPA).

Ipak, to nisu jedini izazovi. Osim IT okruženja, gdje je težište na očuvanju povjerljivosti podataka, postoje i okruženja operativne tehnologije (OT), gdje je najvažnija raspoloživost podataka koja osigurava nastavak produktivnosti sustava.

Pojava industrijskog interneta stvari (IIoT) dovela je do objedinjavanja fizičkih strojeva s umreženim senzorima i programima. Time je povećana mogućnost da računalni kvarovi, ljudske pogreške, zlonamjerni napadi i prirodne katastrofe utječu na fizičke sustave.

Sve veća međusobna povezanost tehnologije učinila je ranjivim proizvodnju i djelatnosti kao što su energetika i komunalne usluge koje se oslanjaju na industrijske kontrolne sustave (ICS) koji upotrebljavaju OT i IT.

U ovome izdanju promatramo kako međunarodne norme pomažu organizacijama da očuvaju sigurnost informacija o svojim kupcima, zaposlenicima i poslovnim partnerima. Bavimo se nizom normi ISO/IEC 27000 koje daju smjernice za uspostavu djelotvornog okvira koji osigurava usklađenost s unutrašnjim i vanjskim pravilima i propisima.

Također pišemo o tome kako se kritična infrastruktura kao što su elektrane, proizvodni pogoni i sustavi semafora mogu zaštititi od inovativnih malicioznih programa kojima se napadaju industrijski automatizacijski i kontrolni sustavi (IACS): daje se globalna najbolja praksa iz norme IEC 62443, kojoj je svrha osigurati kontinuitet rada OT sustava.

Nadalje, govorimo o tome kako različite IEC međunarodne norme pridonose proizvodima i sustavima koji se primjenjuju u borbi protiv koronavirusa, kao što su komponente medicinskih uređaja i robota; ove posljednje počinju se primjenjivati i u nekim jedinicama intenzivne skrbi.

(Izvor: <https://www.iecotech.org/issue/2020-02/Standards-for-safety-and-security>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

84. opća skupština IEC-a

Ženeva, Švicarska, 9. do 13. studenog 2020.

[Mrežna stranica Opće skupštine](#)

[Prijava](#)

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://gm2020.iec.ch>. The main content area displays the following text and graphics:

- IEC GENEVA 2020 logo with a building icon above it.
- 84th IEC General Meeting
- Geneva, Switzerland
- 9 to 13 November 2020
- A row of six navigation buttons with icons and labels:
 - Programme (calendar icon)
 - Venue (location pin icon)
 - Registration (document icon)
 - Accommodation (bed icon)
 - Travel & Tourist information (airplane icon)
 - Useful information (megaphone icon)

U izradi je norma za smanjenje pogrešaka u prepoznavanju lica

Upotreba AI-ja u biometriji i dalje raste jer razne djelatnosti prihvaćaju tu tehnologiju.

Piše: Antoinette Price

Broj primjena prepoznavanja lica i dalje raste: od graničnih kontrola, otključavanja pametnih uređaja i povećanja sigurnosti maloprodaje, do pokusnih primjena u nekim kartičnim tvrtkama za autorizaciju plaćanja i u hotelima za prijavu gostiju.

Označivanje fotografija u pametnim telefonima pomoću prepoznavanja lica

Potreba za normama

Tehnologije prepoznavanja lica složene su pa je stopa pogreške i dalje visoka, ovisno o procesu stvaranja slike i sadržaju. S daljnjim rastom primjene i broja korisnika, te greške postat će još češće ako ne dođe do značajne modernizacije postupaka pohranjivanja.

IEC i ISO zajedno rade na izradi međunarodnih normi za ICT kroz zajednički tehnički odbor (ISO/IEC JTC 1). Pododbor (SC) 37, koji se bavi biometrijom, upravo je započeo s radom na novoj normi ISO/IEC 24358.

e-tech je o toj novoj normi razgovarao s Patrickom J. Grotherom, koji vodi pododbor SC 37.

Što je prepoznavanje lica i gdje se upotrebljava?

Prepoznavanje lica je proces. Počinje s fotografiranjem lica. Zatim se pomoću algoritma za prepoznavanje lica, koji se u današnje vrijeme gradi tehnologijama umjetne inteligencije (AI), iz slike izvlače obilježja povezana s identitetom. Ta se obilježja zatim mogu usporediti s obilježjima koja su ranije izvučena iz drugih slika. One se, naprimjer, mogu nalaziti u bazi podataka.

Prepoznavanje lica ima sve veći broj primjena. Glavna je primjena izdavanje putovnica i vozačkih dozvola, ali se upotrebljava i u nadzoru nad pristupom zgradama i graničnom nadzoru te u policijskim istragama.

Zašto nam je potrebna norma?

Sustavi prepoznavanja lica povremeno griješe. Može se dogoditi da ne prepoznaju poznatog korisnika (lažno negativan rezultat), ili da nekoga netočno 'prepoznaju' (lažno pozitivan rezultat). Ishod ovisi o svojstvima ulaznih fotografija.

Slika može biti loše kvalitete zbog loše ekspozicije ili zamućenosti, ili osoba može biti nepovoljno okrenuta u odnosu na kameru, npr. gledati prema dolje, ili imati neobičan izraz lica. Te mogućnosti motiv su za novu normu ISO/IEC 24358. Svrha joj je smanjiti pogreške u prepoznavanju lica na najmanju mjeru tako što definira novu generaciju kamera koje 'razumiju' sliku koju nastoje snimiti. Trenutačno se često upotrebljavaju generičke 'glupe' kamere koje slijepo prihvaćaju loše prikazane slike.

Ta norma osmišljava kamere 'svjesne' lica koje su usko povezane s mjerenjima kvalitete slike u realnom vremenu. Time se nastoji dovesti prepoznavanje lica u stanje zrelosti koje je karakteristično za snimanje zjenice i otisaka prstiju. Te primjene od početka imaju korist od upotrebe uređaja koji su 'svjesni' karakteristike koju nastoje snimiti – brazdi od trenja odnosno kružnih struktura u oku. U prepoznavanju lica tek su se nedavno počele upotrebljavati kamere 'svjesne' lica, osobito na ulazima u Ujedinjeno Kraljevstvo (e-passport gates) te u mobitelima.

Dakle, kamera će 'razumjeti' lice. Koje će još sposobnosti imati?

Svrha je norme nova generacija pametnih, tehnički naprednijih kamera. Tu je, zbog više razloga vrlo bitno dobivanje slika viših rezolucija. Znamo da mnogi mobiteli mogu snimiti fotografije visokih rezolucija i da mnoge kamere imaju vrlo visoku rezoluciju, više nego što je inače potrebno. To se pokazalo korisnim zbog više razloga. Novom normom zahtijeva se snimanje slika viših rezolucija, čime će se omogućiti algoritmima za prepoznavanje lica da pristupe informacijama o licu veće granularnosti. Te informacije podupiru točno prepoznavanje lica blizanaca (suvremeni sustavi ne razlikuju jednojajčane blizance), bolje ljudsko ocjenjivanje slika, naprimjer u svjedočenjima na sudu te bolje otkrivanje slika „napada“ (npr. iz pokušaja neovlaštenog pristupa).

Koji su drugi pokretači?

Sve je veći broj slika lica koje se upotrebljavaju u upravljanju identitetom osoba i u policijskim poslovima, a kasnije mogu služiti za usporedbu. Postoje novi programi koji se koriste prepoznavanjem lica, npr. za potvrdu izlaska iz Europske unije. Sjedinjene Američke Države testiraju primjenu prepoznavanja lica na izlasku iz zemlje na aerodromima. U Indiji je pokrenut program broja Aadhaar koji omogućuje identifikaciju prepoznavanjem lica.

Neki tehnički problemi:

- Kamere koje ne razlikuju lica – većinu slika lica snimaju kamere koje nisu 'svjesne' lica. To je suprotno u odnosu na situaciju s otiscima prstiju biometrijom zjenice, kod kojih senzori omogućuju izričitu svijest o vrsti slike koju treba snimiti. Posljedica može biti da neke slike uključuju dva lica, tj. drugo lice u pozadini ili sa slike na majici. Takve pojave mogu narušiti prepoznavanje.
- Oslanjanje na specifikacije dizajna slika – lica se uglavnom snimaju kamerama koje su namještene prema standardu dokumenata, koji regulira geometriju i fotografiju. Često je i da se fotografije snimaju bez procjene kvalitete, oslanjajući se samo na fotografovnu provjeru sukladnosti.
- Ocjena kvalitete odvojena je od snimanja – u mnogim slučajevima, kvaliteta snimljene fotografije ocjenjuje se tek nakon što se pošalje na pozadinski poslužitelj. Ako se otkrije loša kvaliteta (ljudskim okom ili automatski), ponovno snimanje pokreće se satima ili čak danima nakon toga, što donosi troškove.
- Nepovoljna orijentacija osobe koja se snima – velik broj grešaka u prepoznavanju nastaje zato što osobe nisu okrenute prema naprijed, nemaju prirodan izraz lica, nemaju otvorene oči, nose naočale ili im lice nije u ispravnome položaju. To je neizbježno kada se upotrebljavaju kamere koje nisu 'svjesne' lica.
- Oslanjanje na napredak u točnosti prepoznavanja lica – algoritmi prepoznavanja lica intenzivno se istražuju i dokumentiran je napredak u točnosti. Međutim, to nije praćeno istraživanjem u području kvalitete slike lica.

Ljudi koji se bave procesom prepoznavanja lica griješe, osobito kad je kvaliteta slike loša:

- Neizostavna uloga ljudske ocjene – za potrebe identifikacije, npr. kod popisa nepoželjnih osoba, ocjenjivači utvrđuju jesu li rezultati automatskih algoritama pretrage lažno pozitivni. Slično tomu, u provjerama ocjenjivači pregledavaju radi li se kod odbijanja o lažno negativnim rezultatima.
- Automatski sustavi narušavaju ljudsku ulogu – automatsko i ljudsko prepoznavanje lica koriste se različitim vrstama slike. Ljudima je potrebna visoka rezolucija, dok su automatski algoritmi uglavnom temelje na standardiziranim, frontalnim slikama relativno niske rezolucije. U procesima ljudskog ocjenjivanja najčešće se upotrebljavaju slike niske rezolucije jer su snimljene samo takve slike.

Kao što je ranije spomenuto, ovom normom utvrđuju se svojstva podsustava biometrijskog snimanja lica sljedeće generacije s namjerom da se poboljša prikladnost fotografija za automatsko prepoznavanje lica, smanji varijabilnost tih fotografija, poboljša potpora za ljudsku identifikaciju lica i spriječi neovlašteno i nelegalno mijenjanje fotografija.

Uključuje i specifikacije za nove funkcionalnosti podsustava snimanja slika lica koje su usmjerene na kvalitetu slika. Njezina je glavna uloga prikupljanje neizmijenjenih slika ispitanika koje su prikladne za čuvanje u mjerodavnoj bazi podataka. Osim toga, norma se bavi i drugim pitanjima, naprimjer, podupire ljudsku ocjenu, formalizira komprimiranje, uključuje zaštitu od manipuliranja i neovlaštenog mijenjanja slika te objedinjuje procese tiska.

Saznajte više o radu pododbora [SC 37](#).

(Izvor: <https://ieccotech.org/issue/2020-02/New-standard-under-development-aims-to-minimize-facial-recognition-errors>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

QR semafor za zaustavljanje širenja bolesti COVID-19

Hangzhou, jedan od najvećih gradova u Kini, razvio je normu koja će pomoći u sprječavanju širenja koronavirusa na početku oporavka ljudi i gospodarstva.

Pod nadzorom prof. Songa Mingshuna, predsjednika tehničkog odbora ISO/TC 321¹⁾, skupina znanstvenika sa Sveučilišta China Jiliang²⁾ razvila je zdravstveni kod pomoću tehnologije koja se temelji na pametnim telefonima. On se služi QR kodovima za identificiranje osoba koje bi mogle biti zarazne i treba ih izolirati i onih koje se mogu slobodno kretati.

Uz potporu koncerna Alibaba Group, Hangzhou je iskoristio iskustvo u područjima kao što je digitalna ekonomija i praksu "City Brain" izgradnje, primjenjujući tehnologiju velikih količina podataka (big data) na sprječavanje i suzbijanje epidemije.

Rezultat je nova "norma za zdravstveni kod", Guide to the management and service of Hangzhou health code – DB 3301/T 0305-2020. Objedinjavanjem big data tehnologije, tehnologije mobilnih komunikacija i internetske tehnologije klasificira se rizik i generiraju QR kodovi, koji se zatim pod određenim okolnostima dodjeljuju pojedincima na temelju njihova zdravstvenog statusa.

1) ISO-ov tehnički odbor za sigurnost transakcija u e-trgovini.

2) Skupinu koja je razvila zdravstveni kod vodio je prof. Song Mingshun, a članovi su bili Huang Lefu, Wang Jianqi i Yu Xiao te stručnjaci iz Povjerenstva za zdravstvo grada Hangzhoua, Uprave za podatkovne resurse grada Hangzhoua, Uprave za regulaciju tržišta grada Hangzhoua i koncerna Alibaba Group. Financirana je iz projekta Nacionalnog fonda za društvene znanosti Kine (br. 18ZDA070).

Aplikacija dodjeljuje kodove na načelu semafora: crveni, žuti i zeleni kodovi odgovaraju statusu visokog, srednjeg odnosno niskog rizika. Naprimjer, crveni kod dodjeljuje se potvrđenim ili suspektnim bolesnicima, a žuti osobama koje su s njima bile u kontaktu. Osobe kojima je dodijeljen crveni ili žuti kod trebaju se javljati putem interneta tijekom određenog broja dana, prije nego što mogu dobiti zeleni zdravstveni kod.

Norma za zdravstveni kod daje upute za najbolju praksu koja obuhvaća ne samo razdoblja sprječavanja i suzbijanja epidemije nego i oporavka nakon epidemije. Norma, koja je podijeljena u sedam poglavlja, obuhvaća primjenu zdravstvenih kodova, postupanje u hitnim slučajevima, svakodnevnu upotrebu i servisiranje aplikacije te aspekte sigurnosti podataka i zaštite privatnosti.

Dok pišem ovaj članak, zdravstveni kod pokazan je ili skeniran već više od 2,5 milijardi puta u cijeloj Kini, a to je uključilo gotovo devetsto milijuna ljudi. Aplikacija je dosad posjećena više od osam milijardi puta, a priznao ju je i predsjednik Xi Jinping, koji je posjetio Hangzhou kako bi saznao više o razvoju i primjeni zdravstvenog koda.

Ljudi koji upotrebljavaju aplikaciju dobivaju QR kod koji odgovara njihovu zdravstvenom statusu.

(Izvor: Barnaby Lewis 20. svibnja 2020.; <https://www.iso.org/news/ref2515.html>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Ocjena sukladnosti – pametnom dosta

Dokazivanje da vaš proizvod, usluga ili sustav ispunjava zahtjeve norme povećava povjerenje dionika i pomaže u ostvarenju usklađenosti s propisima. Upravo je izmijenjena međunarodna norma za nazive i definicije u području ocjenjivanja sukladnosti.

Normom [ISO/IEC 17000](#), Conformity assessment – Vocabulary and general principles, utvrđuju se opći nazivi i definicije povezani s ocjenjivanjem sukladnosti, uključujući akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Normira se upotreba nazivlja u svjetskoj zajednici ocjenjivanja sukladnosti i pomaže tvorcima politike koji se bave olakšavanjem trgovine u okviru propisa i međunarodnih ugovora.

“Nova verzija ISO/IEC 17000 izvrstan je temelj za stručnjake za ocjenjivanje sukladnosti. Osim što daje nove pojmove i nazivlje koji odražavaju promjene načina poslovanja u području, ona usklađuje rječnik s načelima upravljanja kvalitetom iz norme ISO 9000 i drugih normi za ocjenjivanje sukladnosti, tako da predstavlja najsuvremeniji resurs za korisnike”, kaže Sean MacCurtain, direktor za ocjenjivanje sukladnosti i potrošače u

ISO-ovom Odboru za ocjenjivanje sukladnosti (CASCO).

Norma je nedavno izmijenjena kako bi uključila nove nazive i definicije, bila u skladu s novom verzijom norme [ISO 9000](#), Quality management systems – Fundamentals and vocabulary, i općenito odrazila tehnološke i druge promjene u području ocjenjivanja sukladnosti. Obuhvaća i dodatne nazive koji su uključeni u nove norme povezane s tim područjem aktivnosti.

Normu ISO/IEC 17000 izradio je ISO-ov Odbor za ocjenjivanje sukladnosti ([CASCO](#)) u suradnji s Međunarodnim elektrotehničkim povjerenstvom ([IEC](#)). Može se nabaviti kod nacionalnog člana ISO-a, IEC-a ili putem mrežne trgovine [ISO Store](#).

(Izvor: Clare Naden 28. svibnja 2020.; <https://www.iso.org/news/ref2519.html>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Tek objavljena norma omogućuje smanjenje posljedica sudara u vlakovima

Putovanje željeznicom po Europi bit će još sigurnije zahvaljujući tek objavljenoj normi [EN 15227:2020](#) 'Railway applications - Crashworthiness requirements for rail vehicles'.

Njome se utvrđuju zahtjevi za pasivnu sigurnost s ciljem smanjenja posljedica sudara; predloženim mjerama utvrđuju se neka sredstva dodatne zaštite kad su iscrpljene sve mogućnosti sprječavanja nesreće. EN 15227 daje okvir za određivanje uvjeta sudara koje željezničko vozilo može izdržati prema projektu, na temelju najčešćih tipova sudara.

Konkretno, ovim se dokumentom utvrđuju zahtjevi u pogledu otpornosti na posljedice sudara primjenjivi na nove projekte lokomotiva, vučnih vozila putničkih i teretnih vlakova te putničkih vozila putničkih vlakova (uključujući tramvaj, metro, međugradske vlakove).

Također utvrđuje zahtjeve i metode dokazivanja da su ispunjeni ciljevi pasivne sigurnosti usporedbom s postojećim dokazanim projektima, numeričkom simulacijom, ispitivanjima komponenti ili potpunim ispitivanjima. Nadalje, nadopunjuje temeljni zahtjev u pogledu čvrstoće definiran u normi [EN 12663-1](#) dodatnim zahtjevima za strukturalnu pasivnu sigurnost kako bi se povećala sigurnost putnika u vozilu

u slučaju sudara. Ako je vozilo već pozitivno ocijenjeno na temelju prethodnog izdanja te norme, a tehničke promjene u novom izdanju norme EN 15227 ne utječu na tu ocjenu, može se smatrati da vozilo ispunjava novu normu. U suprotnome, ako vozilo treba ponovo ocijeniti, dovoljno je provesti ocjenjivanje samo u odnosu na nove tehničke zahtjeve.

(Izvor: <https://www.cen.eu/news/brief-news/Pages/NEWS-2020-001.aspx>; priredio: V.Jaram; prijevod: T. Majić)

Novi niz normi EN 62552 o kućanskim rashladnim aparatima

U području ekološkog dizajna i energetske oznake, CEN i CENELEC izrađuju europske norme za metode kojima se mjeri energetska učinkovitost raznih proizvoda koji upotrebljavaju energiju u odnosu na zahtjeve za pojedine proizvode [Direktive o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji upotrebljavaju energiju \(2009/125/EZ\)](#) i [Uredbe o utvrđivanju okvira za označavanje energetske učinkovitosti \(EU\) 2017/1369](#).

Tehnički odbor [CLC/TC 59X 'Performance of household and similar electrical appliances'](#), čije tajništvo vodi [DKE](#), izrađuje europske norme za metode mjerenja značajki važnih za određivanje učinkovitosti električnih uređaja za kućansku i komercijalnu upotrebu i bitnih za korisnike.

Europska komisija usvojila je 2019. godine nove zahtjeve za ekološki dizajn i energetske oznake za pojedine skupine proizvoda koji se koriste energijom, kao što su kućanski rashladni uređaji. Zahtjevi uključuju nove metode za određivanje potrošnje energije, točne rezultate ispitivanja i procjenu učinkovitosti koja odražava stvarne uvjete upotrebe.

U tom je kontekstu odbor [CLC/TC 59X/WG 08 'Performance of electrical household and similar cooling and freezing appliances'](#) preradio normu EN 62552:2013 'Household refrigerating appliances - Characteristics and test methods' i prošlog travnja objavio niz novih normi:

- [EN 62552-1:2020 'Household refrigerating appliances - Characteristics and test methods - Part 1: General requirements'](#);
- [EN 62552-2:2020 'Household refrigerating appliances - Characteristics and test methods - Part 2: Performance requirements'](#);
- [EN 62552-3:2020 'Household refrigerating appliances - Characteristics and test methods - Part 3: Energy consumption and volume'](#).

U novim dokumentima preuzet je tekst normi IEC 62552-1:2015, IEC 62552-2:2015 i IEC 62552-3:2015 koje je izradio tehnički odbor IEC/TC 59 'Performance of household and similar electrical appliances', uz zajedničke preinake koje je pripremio odbor CLC/TC 59X, a odražavaju iskustva s normama iz drugih regija. Cilj je poboljšati odnosno ukloniti nejasne ili dvosmislene definicije te uključiti nove zahtjeve za ekološki dizajn i energetske oznake kućanskih rashladnih uređaja.

Naprimjer, zahvaljujući tim novim normama kupac će dobiti uređaj koji je dizajniran za širi raspon okolne temperature. Osim toga, kako bi se odrazio tržišni trend da se kupcima nude uređaji s više odjeljaka i temperaturnih zona, definiran je široki raspon različitih vrsta odjeljaka, osim zamrzivača i hladnjaka.

(Izvor: https://www.cencenelec.eu/News/Brief_News/Pages/TN-2020-027.aspx; priredio: V.Jaram; prijevod: T. Majić)

NOVA ETSI-jeva SKUPINA IZRAĐUJE NORMIZACIJSKI OKVIR ZA SIGURNE SUSTAVE PRAĆENJA BLIZINE ZARAŽENE OSOBE KOJI SE TEMELJE NA PAMETNOM TELEFONU, KAO POMOĆ U PREKIDANJU LANACA PRIJENOSA BOLESTI COVID-19

Sofia Antipolis, 12. svibnja 2020.

Kao odgovor na pandemiju koronavirusa, uspostavljena je nova ETSI-jeva Granska skupina za izradu specifikacija [“Europe for Privacy-Preserving Pandemic Protection”](#) (ISG E4P), koja će izraditi normizacijski okvir koji će programerima pomoći da izgrade interoperabilne mobilne aplikacije za otkrivanje blizine zaražene osobe i anonimno prepoznavanje.

Taj normizacijski okvir omogućit će razvoj interoperabilnih sustava za automatsko praćenje i obavještanje potencijalno zaraženih korisnika, kao dopuna manualnim metodama obavještanja, uz očuvanje privatnosti korisnika i pridržavanje odgovarajuće uredbe o zaštiti podataka.

Osim što će ubrzati razvoj aplikacija na temelju pametnog telefona koje će pomoći u prekidanju lanaca prijenosa virusa, taj paneuropski normizacijski okvir trebao bi omogućiti interoperabilnost među različitim sustavima praćenja blizine zaražene osobe i uzbunjivanja.

Najdjelotvornija strategija suzbijanja širenja bolesti COVID-19 prekidanje je lanaca prijenosa virusa obavještanjem ljudi da su bili u bliskom kontaktu s osobama kojima je test pokazao da su pozitivne na virus.

Glavni je problem prikupljanje, obrada i postupanje s informacijama o blizini zaražene osobe koje bi obuhvatilo desetke ili stotine milijuna ljudi. Osim toga, to se mora učiniti ne ugrožavajući anonimnost i privatnost korisnika i štiteći ih od izloženosti mogućim internetskim napadima.

„Pametni telefoni po prirodi su u visokoj mjeri personalizirani jer nose velike količine podataka o korisniku. U ETSI-ju smo odlučni pomoći međunarodnoj programerskoj zajednici izdržljivim normizacijskim okvirom koji omogućuje brza, točna i pouzdana rješenja, a ujedno pridobiva povjerenje šire

populacije”, kaže generalni direktor ETSI-ja Luis Jorge Romero.

Više od 70 % Europljana ima pametni telefon pa ta rasprostranjena digitalna tehnologija predstavlja dragocjenu platformu za praćenje lanaca infekcije. Blizina dvaju telefona može se odrediti pomoću Bluetootha ili neke druge komunikacijske tehnologije s vrlo malom snagom (Ultra-Low Power). Ta mjerenja mogu se unijeti u sustav upozoravanja koji izravno uzbuđuje pojedinca ako je u opasnosti od izlaganja osobama kojima je test pokazao da su pozitivne na virus.

U radu nove ETSI-jeve skupine E4P uvažava se Preporuka Europske komisije o zajedničkom Unijinom paketu mjera za primjenu tehnologije i podataka radi suzbijanja i prevladavanja krize prouzročene bolešću COVID-19, posebno povezano s mobilnim aplikacijama i upotrebom anonimiziranih podataka o mobilnosti. Također se odražava Komunikacija Europske komisije o Smjernicama za zaštitu podataka u aplikacijama kojima se podupire suzbijanje pandemije bolesti COVID-19. Skupina će u svojim aktivnostima iskoristiti i ETSI-jevo stručno znanje u područjima kao što su internetska sigurnost, e-zdravlje i komunikacija u hitnim slučajevima.

Nova skupina već obuhvaća više od 10 organizacija čiji su članovi globalni telekomunikacijski operateri, trgovci i istraživački centri iz različitih grana djelatnosti. ETSI predviđa da će se u skoroj budućnosti skupini pridružiti brojni drugi značajni sudionici.

Kako se uključiti

Sudjelovanje u ETSI-jevim tehničkim tijelima inače je ograničeno na naše članove. No, i nečlanovi mogu pridonositi aktivnostima ETSI-ja putem naših granskih skupina za izradu specifikacija kao što je E4P, partnerskih projekata i skupina koje se bave programima otvorenog koda. Ako želite saznati više o našim tehničkim tijelima i njihovu radu, posjetite www.etsi.org/committees.

Kontakt

Claire Boyer

Mob.: +33 (0)6 87 60 84 40

e-pošta: claire.boyer@etsi.org

Priradio: B. Burazer

